

Version: 2014-01-13

Projektnamn:	Projektnummer:
Tillsammans för Sverige	2012/059
Projektägare:	Organisationsnummer:
Fryshuset	802011-1582
Redovisningsperiod (ååmmdd - ååmmdd):	Total projektperiod:
2012 0613- 2015 06 13	3 år
Huvudsaklig målgrupp för projektet: (För att kryssa i en ruta, dubbelklicka (med höger musknapp) på den ruta som du vill kryssa i, och välj sedan markerad (under rubriken standardvärde) i den dialogruta som då kommer upp).	
☐ Barn 0-11 år (med eller utan funktionsnedsättning)	
☒ Ungdomar 12-25 år (med eller utan funktionsnedsättning)	
☐ Personer över 25 år (med funktionsnedsättning)	

Del 1

1. Genomförande

1.1 Interreligiös utbildning

Basen i vårt arbete är att unga skall få kunskap i interreligiösa arbetssätt, kunna samarbeta över religiösa/kulturella gränser och själva bli aktiva agenter som bidrar till att utveckla och ta ansvar för olika aktiviteter. I samtliga städer har vi därför varje termin genomfört interreligiösa utbildningar för unga med olika religiös/kulturell bakgrund som bygger på våra framtagna metoder och i stort sett genomförs på samma sätt med efterföljande diplomeringar. Både i Malmö och Stockholm kopplades höstens utbildning till en studieresa för de som gick utbildningen till London för att besöka våra samarbetspartners där.

Bra/mindre bra: Kombinationen av utbildningstillfälle och studiebesök i en religiös lokal har fungerat bra, samtidigt som både vi och deltagarna ofta efterlyser mer av båda. Vi har i de olika städerna prövat olika sätt att bemöta detta; lagt in fler studiebesök, fler lära känna övningar, matlagningsaktiviteter och läger. Det är en svår balansgång att å ena sidan ta vara på engagemanget och å andra sidan inte lägga in för mycket eftersom vi ser att många unga oftast har mindre tid att lägga ner i verksamheten än de själva vill och det blir negativt för gruppen om inte alla kan komma vid varje utbildningstillfälle.

Sammanlagt har Malmö under året utbildat 28 unga, Stockholm 56 och Göteborg 32.

1.2 Religionsmottagning

Version: 2014-01-13

Vi har under året haft religionsmottagning på lite olika sätt i Gbg, Malmö och Sthlm. I Malmö inbjuder vi företrädare för olika religioner som på bestämda tider på Fryshuset får möta de unga. I Sthlm har vi haft en bil/buss som möjliggjort att vi både kunnat ha religionsmottagning på Fryshuset men också åka ut till olika event skolor, fritidsgårdar och församlingar runt om i landet.

Bra/mindre bra; Fantastiskt att på ett enkelt sätt, nå ut och komma till tals med unga. Många andra organisationer/städer har fastnat för denna idé och vill ta efter. Mindre bra är att vi haft för lite tid att utveckla våra idéer och tankar kring konceptet. Vi skulle gärna vilja ha något mer för de unga att ”göra”/”tänka” kring när de kommer. Bilen som vi åkt ut med i Sthlm behöver repareras men vi har inte medel för detta och då kommer nog denna verksamhet få stå tillbaka. **Sammanlagt har vi genom vår religionsmottagning haft cirka 2400 unga på besök.**

1.3 Unga som åker ut och berättar; ”Face to Face” och ”Det här är mitt Sverige”

Under åren har vi utvecklat en verksamhet där unga åker ut och berättar hur det är att leva som exempelvis kristen, muslim, jude eller agnostiker i dagens Sverige främst i skolor men också i andra organisationer och samfund. Vi har hämtat inspiration och fått handledning av 3FF (UK) men gör lite olika beroende på den svenska kontexten. Under året har cirka 17 unga genomgått en storytellingutbildning i Malmö och cirka 30 unga i Stockholm har fått utbildning av en professionell skådespelare. I Göteborg har man lagt in storytelling som en del av en steg 2 utbildning och har utbildat cirka 8 unga. Alla unga ingår i en storytellingpool och arvoderas för sina uppdrag.

Bra/ mindre bra; Detta är den verksamhet som fått mest gensvar av allt vi gör. Många skolor har bokat upp oss flera terminer. En del skolor vill att vi gör uppföljningar och en del att vi lägger in fler workshops under hel och halvdagar med olika klasser. Vi utvecklar och anpassar våra workshops i en dialog med unga och lärare men på olika sätt kommer vi också att satsa på fördjupat samarbete med olika parter; Forum för Levande historia, Malmö stad, Pedagogiskt forum, Unga mot Rasism, fokusgrupp med lärare mm, så att vi kan ta fram olika slags ”paket” beroende på målgrupper och behov. Mindre bra är att vi inte hinner/har kapacitet att ta hand om alla utvärderingar/fördjupa arbetet. Vi önskar också att det fanns mer tid att lägga på uppföljning och utbildning av unga så att känner att de utvecklas i sitt berättande och ledarskap.

Under året har Sthlm besökt 62 klasser sammanlagt. Men vi har också besökt andra ungdomsgrupper, organisationer, samfund och fritidsgårdar vid 24 tillfällen. Vi har vid dessa tillfällen fått in 1470 enkäter – men uppskattar antalet unga vi träffat till över 2000 eftersom alla unga inte lämnat in sina enkätsvar. (Sammanställning av enkäter som gjort bifogas till rapporten) I Malmö har cirka 500 tagit del av en Face to Face workshop. I Göteborg har man besökt 2 skolor och 5 organisationer och träffat sammanlagt cirka 150 unga. **Totalt har unga från projektet mött över 2650 unga/elever genom storytelling.**

Unga har även haft storytellingworkshops för vuxna; lärare, pedagoger, samfund, organisationer mött **över 1000 vuxna** i olika föreläsningar på konferenser och utbildningar.

1.4 Metodbok

Version: 2014-01-13

Utifrån våra erfarenheter och de metoder som vuxit fram under projektiden har vi under året skrivit och gett ut en metodbok; *Tro-hopp och fördom – religion som resurs i mötet med den andra*. Boken har tryckts i en upplaga av 2 000 ex och vi har nu cirka 800 ex kvar.

Bra/ mindre bra; Även om mycket tid har lagts ner på skivandet och kostnaderna blev mycket högre än beräknat har det varit roligt att arbeta med metodutvecklingsarbete och genom boken har vi ett konkret material att erbjuda för de som är intresserade att arbeta vidare med dessa frågor i landet. Det är även bra att nya medarbetare lättare kan ta till sig tankarna bakom projektet och metoderna.

1.5 Konferenser och ungas delprojekt/konferenser

En 2 dagars konferens med cirka 250 deltagare genomfördes i samband med releasen av boken ”Tro-hopp och fördom” på Fryshuset i Stockholm. Ena dagen användes till föreläsningar, paneler och storytelling av unga. Den andra dagen fick deltagarna pröva våra och andra organisationers metoder. Vi samarbetade med Anna Lindh Stiftelsen, Expo, Toleransprojektet, Forum för Levande historia och medverkande var bland andra; *Ärkebiskop Antje Jackelén, professor Manuela Kalsky, Tamanda walker från 3FF i UK, ståupp komikern Aron Flamm och debattören Behrang Miri*. Läs referat från unga som deltog på konferensen här;

<http://tillsammansforsverige.fryshuset.se/2014/10/15/konferensen-tro-hopp-och-fordom-dag-1/>

Bra/ Mindre bra; Det är oerhört krävande att med så lite personal och resurser ordna konferenser. Det gör att annan verksamhet kan få stå tillbaka. Samtidigt är det viktiga tillfällen att få dela med sig av kunskap, lära sig mer och träffa andra med samma fokus och bli uppmärksammade av media. Konferensen genererar många kontakter och har hjälpt TFS att få fler uppdrag, nå ut i hela landet.

Unga i TFS är mycket aktiva och söker medel för egna delprojekt. Under året har de genomfört; *Telling the interfaith story* –där de genom delfinansiering av Erasmus har byggt upp en gemensam europeisk plattform för interreligiöst arbete med andra organisationer. Genomförande; förberedande möten genomfördes i Sverige, Frankrike och UK. Sedan hölls en 4 dagars konferens med 34 deltagare från 7 organisationer på Fryshuset i Stockholm. Deltagande organisationer; Sverige: *TFS och Sveriges Unga Dharmis*, UK: *Three Faiths Forum, St Ethelburga's Centre for Reconciliation and Peace* och *Media Diversity Institute*, Frankrike: *A.C.I.P* och *CIEUX*.

Se en film som unga gjorde här; <https://www.youtube.com/watch?v=hfb6jOlgV1k>

Unga i Sverige och Egypten organiserar sig demokratiskt –där TFS unga genom delfinansiering av Konung Gustaf V:s 90 års-fond kunde genomföra 1 veckas utbyte/program i Stockholm med unga från organisationerna; Egyptian Center for Social and Economic Rights , Agora Arts and Culture organisation, Al Dostor Party, (The Constitution Party), Heya “She”, womens rights organization. Från Sverige: KFUM Sverige, Sveriges Unga Dharmis och Ashavaner, International Commission of Jurists, ICJ och TFS/ Fryshuset

Womidan - Structured Dialogue - Womens political engagement" – ett internationellt demokratiprojekt där unga från TFS knutit till sig följande partnerorganisationer; Active Ukrainians in Europe (Sweden) , Agora for Arts and Culture (Egypt) , Club Unesco Alesco Bardo – CUAB (Tunisia) , Cooperazione per lo Sviluppo dei Paesi Emergenti - COSPE (Italy) , Educatio (Ukraine) och European

Version: 2014-01-13

Alternatives (France). Genomförande: partnerplanering med 7 organisationer under 2 dagar i Malmö. Utförande; 8 dagar med 35 deltagare under 1 vecka i Sverige och sedan uppföljning med 7 organisationer 1 dag i Sverige.

Unga har även varit representerade på olika konferenser och utbyten utomlands;

Fredskonferens i Sarajevo en vecka. Läs de ungas blogg; <http://tfsungdom.blogspot.se/>

Dignity and Rights for All World Social Forum, ALF-nätverket, Tunis

Youth-engagement in the EU & MENA-region”, SI & Danska Institutet, Alexandria

ASK Agora Security, European Youth Parliament, Kiev

SIRIUS European Policy Network on Migration and Education, Europeiska Kommissionen, Bryssel

Alexandria Education Convention III, Review of "Handbook on intercultural methods", SI och Anna

Lindh-stiftelsen, Alexandria.

1.6 Utveckling av pedagogiskt arbete, lärande och forskning.

I takt med att projektet utvecklats och engagerat fler unga är det också allt fler vuxna som vill följa arbetet genom att ta del av föredrag eller skriva uppsatser/forska. Under året har två Master Uppsatser skrivits om TFS. Se <http://tillsammansforsverige.fryshuset.se/organisation/material/> och 3FF skriver i sin senaste rapport om vårt samarbete (se bifogad rapport)

Vi har knutit kontakter över hela Sverige och hållit över 30 föredrag för vuxna i olika sammanhang bla; för lärarutbildningar, blivande präster i Uppsala, på Rättviksstiftsgård för anställda i Svenska kyrkan, S:t Lukas i Lund, pedagoger i Örebro och Strängnässtift, Fortbildningsdagar för anställda i Västeråsstift, Växjö stift, Stockholmsstift, Lundsstift, lärare i Umeå, kommunanställda i Linköping, för eldsjälarna i organisationer, politiker i Stockholm, Nacka och på riksnivå, olika kvinnoorganisationer mm. **Sammanlagt har projektet under året mött cirka 1100 vuxna genom föreläsningar i olika sammanhang.**

1.7 Kommunikationsplattform, media, hemsida och sociala forum

Vi hade som mål att få 1600 följare på vår facebook sida och vi har fått 1670. (Se bifogad facebookdagbok) Dessutom har TFS i Malmö startat en egen sida som ett led i att vi kommer separera de tre verksamheterna från varandra. Unga har själv gjort storytellingfilmer som ligger på vår hemsida och här berättar de om betydelsen av samarbete över nationella gränser;

<https://www.youtube.com/watch?v=hfb6jOlqV1k>

Vi hade som mål att TFS eller andra skriver **minst 20 artiklar** om vårt arbete och att det uppmärksammas **i 2-3 TV/radio program**. Vi har inte lyckats hitta alla artiklar men här är 11 artiklar alltifrån om "Vågra hata" kampanjen, vad vi tycker om IS- till längre reportage om vårt arbete, metodboken och i lärarnas pedagogiska magasin om vårt populära skolprogram.

http://www.aftonbladet.se/ledare/ledarkronika/somarnaher/article20377051.ab?utm_source=dvtr.it&utm_medium=twitter

<http://www.gp.se/nyheter/goteborg/1.2615777-vagra-hata-kampanj-for-att-forsta-andra>

<http://www.dagen.se/ministern-i-t%C3%A5rar-n%C3%A4r-religi%C3%B6sa-pratade-k%C3%A4rlek-1.314810>

<http://www.mynewsdesk.com/se/stockholmsstift/news/se-maenniskan-bakom-91016>

<http://www.lararnasnyheter.se/pedagogiska-magasinet/2014/11/20/ar-inte-sa-stor-skillnad-mellan-oss>

http://tillsammansforsverige.fryshuset.se/files/2012/06/kvinnoglod_4_14.pdf

Version: 2014-01-13

<http://tillsammansforsverige.fryshuset.se/files/2014/10/KYTI-1008-A-014-14.pdf>
<http://www.kyrkanstidning.se/kultur/stor-efterfragan-pa-interreligiost-projekt>
<http://www.gp.se/nyheter/debatt/1.2479946-vi-tar-sjalvfallet-avstand-fran-is-grymheter>
<http://www.kyrkanstidning.se/inrikes/religiosa-foretradare-efterlyser-samtal-om-religionens-roll>
<http://tidskriftenevangelium.se/mote/starka-kanslor-nar-kyrkan-moter-mosken/>
<http://np.netpublicator.com/netpublication/n13510016>

I TV och radio har man uppmärksammat projektet flera gånger både i UR som sänt ett timslångt program om en av projektledarna och ett längre inslag om en judisk och muslimsk tjej som är vänner och åker ut i skolor och berättar. Lokal TV uppmärksammade diplomeringen av unga i Malmö:

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=1637&artikel=6113710>
<http://urplay.se/Produkter/186203-Barnministeriet-dokumentar-Judinnan-och-muslimen>
<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=103&artikel=6081537>
<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=416&artikel=5996648>
<http://www.ur.se/Produkter/182282-Eldsjar-Maria-Kjellsdotter-Rydinger>
<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=2842&artikel=5904804>
<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=93&artikel=5876855>
<http://www.svt.se/nyheter/regionalt/skane/over-religionsgranserna>

1.8 Övriga aktiviteter

* Genom samarbete med Anna Lindh stiftelsen kunde TFS i Malmö och Sthlm vara värd för **berättarföreställningen Kingdom of Fire and Clay** med en israelisk och en iransk berättare tillsammans med musiker – alla numera boende i Holland. Sammanlagt 120 personer såg föreställningen och responsen var god.

* **Provspela – Provtänk**

En ungdomsdriven musikträff har startats i Malmö där unga möts genom instrument och musik oavsett religiös/kulturell bakgrund och identitet.

* **I Almedalen** –fyra unga från TFS medverkade i en panel tillsammans med Beharang Miri,, höll föredrag och samarbetade kring en manifestation tillsammans med en rad andra organisationer.

* **Unga mot antisemitism och främlingsfientlighet på besök**

Siavosh Derakhti med ca 10 stycken unga från nätverket UMAF kom till Fryshuset och deltog i en workshop med TFS' metoder.

* **Festivaler/Event** -Tillsammans med Göteborgs Interreligiösa Center arrangerade vi festivalen *'Ett Göteborg för Alla'* i Bältesspännarparken, ca 200 besökare. Vi deltog även med religionsmottagning på *We are Stockholm*, på Svenska kyrkans *Ungas kampanj* i Vitabergsparken med 600 konfirmander, *Camp Connect* med cirka 500 unga från hela Sverige och *Kulturfestival* i Farsta.

Vi deltog i *bokrelease-event på Världskulturmuseet* med vår bok 'Tro, hopp och fördom', ca 30 personer, jobbmässan *Skarpt Läge 2015* på Fryshuset i Göteborg, Föreläste tillsammans med MER-gruppen (Mänskliga rättigheter åt alla) på *Leva & Fungera-Mässan*. Tillsammans med en arbetsgrupp på Fryshuset ordnades *Barn och ungas dag* på Fryshuset i Göteborg, ca 200 barn och föräldrar besökte evenemanget.

2. Redogör för vilka föreningar, organisationer och/eller myndigheter ni har samarbetat med under året.

Version: 2014-01-13

Samfund; Svenska kyrkans församlingar på olika ställen i Sverige och på nationell nivå, Judiska församlingen i Sthlm, Malmö, Gbg, Olika muslimska församlingar och föreningar över hela landet samt med Islamiska förbundet och Sveriges Unga muslimer, Unga Dharmis och Asharvaner, Bahá'í samfundet, Sveriges Buddhistiska samarbetsråd mfl.

Studieförbund; Sensus, Bilda, ABF och Ibn Rushd.

Organisationer/Stiftelser; Stadsmissionen i Göteborg och Stockholm, Expo, Unga Muslimer mot Antisemitism, Pedagogisk Inspiration Malmö, Unga mot Rasism, One Sweden, Anna Lindh Stiftelsen, Coexist, Unga som Tror, Förbundet för Kristen humanism och samhällssyn, Utländska organisationer; Three Faith Forum, Open society Foundation, CIEUX, St Ethelburga's Centre for Reconciliation and Peace och Media Diversity Institute, Egyptian Center for Social and Economic Rights, Agora Arts and Culture organisation, Al Dostor Party, (The Constitution Party), Heya "She", womens rights organization, Dignity and Rights for All" World Social Forum, ALF-nätverket – Tunis, Youth-engagement in the EU & MENA-region mfl.

Institutioner; Hälsinglands museum, Grundskolor och gymnasium över hela landet. Södertörns högskola, Teologiska högskolan i Stockholm, Uppsala universitet,

Myndigheter, Grundskoleförvaltningen i Malmö Stad, Sveriges interreligiösa råd, SST-statens stöd till trossamfund, RFSL, MUCF –Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Stockholms stadsdelsförvaltning,

3. Beskriv hur ni har arbetat med att öka förutsättningarna för långsiktig överlevnad av projektet efter projektiden.

Ungdomsverksamheten; vi har under året i Malmö, Stockholm och Göteborg arbetat för att hitta nya samarbetspartners och överenskommelser med olika parter. Alla söker också bidrag genom att starta nya delprojekt. Svenska kyrkan kommer i samtliga städer ta stor del av ett ekonomiskt ansvar för att ungdomsutbildningar och skolverksamhet kommer fortsätta att bedrivas. I Stockholm kan en del av ungdomsverksamheten bedrivas genom intäkter från, utbildningar, workshops, storytelling i skolor, organisationer och församlingar. Stockholm har även skrivit avtal med Helsingfors stad/kulturskola om uppdraget att starta ungdomsutbildningar och *Tillsammans för Finland*. Unga som gått utbildning startar under hösten *Tillsammans för Uppsala* och Hälsinglands museum har gett Stockholm ett längre uppdrag. Tillsammans med 4 andra EU-länder har man även sökt bidrag av Open Society Foundation för att starta en gemensam utbildning/kampanj mot islamofobi under tre år. Malmö har påbörjat ett samarbete med judiska församlingen, Unga mot Rasism, Pedagogisk Inspiration och Forum för levande historia för att skolverksamhet skall få en mer stabil bas. Göteborg kommer fortsätta bedriva ungdomsverksamhet genom samarbete med Svenska kyrkan och det interreligiösa centret.

Pedagogiskt utvecklingsarbete; intresset för interreligiösa metoder är stort. Både i Malmö och Sthlm har vi därför satsat på att ta steg vidare för att utbilda vuxna som genom sina beslut och sitt arbete påverkar barn och ungas framtid. TFS i Malmö har med hjälp av SST utvecklat en strategi för att bli en interreligiös dialogresurs för Malmö stads olika förvaltningar. Verksamheten skall utbilda konsulter och processledare i frågor som rör religion, interkulturalitet och konflikthantering. I linje med detta har även ett samarbete med Malmö stad inletts där vi fått stöd för att utveckla fortbildningar för lärare vilket vi ser som en början på fler fortbildningar för olika sociala förvaltningar. I Stockholm arbetar vi

Version: 2014-01-13

för att starta ett nationellt resurscenter i samarbete med bland andra Stockholmsstad, Stadsmissionen, Svenska kyrkan, Ibn Rushd, Forum för Levande historia som skall utveckla pedagogiska modeller och utbildningar till lärare, företag, samfund och organisationer.

Detta har lett fram till att;

Stockholm kommer fortsätta att bedriva en ungdomsverksamhet med interreligiösa utbildningar, storytelling och skolverksamhet med en 100% ungdomskoordinator som samverkar med andra kompetenser på Fryshuset, i Svenska kyrkan, judiska församlingen och timanställda unga.

Göteborg har finansiering för en tjänst på 30% hösten 2015 och genom ett nära samarbete med Kullvikskyrkan söker vi gemensamt medel för att utveckla det interreligiösa arbetet i pastoratets alla kyrkor.

Malmö – har finansiering för två halvtidstjänster och har nu målet att bli en resurs för hela Skåne-regionen. Från att ha unga i centrum utvecklas vi också till att vara en resurs för sociala förvaltningar och myndigheter. De unga och de ungas mobilisering fortsätter dock att vara vår främsta utgångspunkt och fokus - inte minst i vårt arbete med de vuxna som möter de unga.

4. Målgrupp

Andel annan könskategori i projektet: 0%

Andel kvinnor/flickor i projektet: 60%

Andel män/pojkar i projektet: 40 %

Ange antal aktiva deltagare i projektet: $35+30+75=140$

Ange hur många personer som projektet totalt har nått under året: svårt att uppskatta alla vi nått genom deltagande i konferenser, spridning av böcker, filmer, följare på facebook, radioinslag. Vi uppskattar att vi har träffat **över 12 000** – hur många vi når genom radioprogram, artiklar, spridning av böcker har vi svårt att uppskatta.

4.2 Beskriv projektets huvudsakliga målgrupp (ålder, kön, etnisk bakgrund, funktionalitet, eventuell problembild, etc.).

***Unga 16-30. Aktiva i projektet:** Personer med olika religiös/sekulär bakgrund, unga som är intresserade av antirasism, eller av religion/tradition/kultur, unga som är nyfikna på och vill möta andra unga. En del har bott i Sverige hela sitt liv, andra har nyss kommit hit.

***Unga 16-30 –som tar del av skolworkshop, föredrag, religionsmottagning eller möter oss på flyktingföreläsningar, event och läger.**

***Indirekt målgrupp** - Lärare, ungdomsledare, personer som arbetar med unga – som vill skapa förutsättningar för integration och/eller vill arbeta utifrån möjligheter med de olikheter som de möter bland ungdomar.

4.3 Hur och i vilken omfattning har ni nått målgruppen?

Vi når vår direkta målgrupp främst genom att vi är ute i skolor, samfund, organisationer och ungdomsevent och berättar om projektet/ driver verksamhet där. Unga som är ute och ”storytellar” är vår största informationsspridningskanal. Lärare, projektledare, samfundsledare tar kontakt med oss och vill att vi skall komma till deras ungdomsgrupper/klasser. Vi når också den direkta målgruppen genom Fryshusets övriga stora ungdomsverksamheter i såväl innerstad som ytterområden. Vi tycker att omfattningen är så hög att vi inte riktigt klarar att ta hand om alla unga som vill engagera sig eller som träffar oss utifrån de personella resurser vi har. Se redovisade siffror ovan.

Version: 2014-01-13

4.4 På vilket sätt har målgruppen varit delaktiga i projektets genomförande?

Redan från start var unga aktiva i att ta fram och pröva metoder, komma med förslag på aktiviteter genom egna "ungdomsråd" samt utformande av hemsida. Unga föreslår också ofta nya delprojekt och tar ansvar för att genomföra dem själva med stöd av oss exempelvis; podradio, temakvällar, matlagning, tjejgrupp men också större projekt i samverkan med andra länder exempelvis; *Telling the interfaith story* och *womidan*. Nu har vi en grupp unga som gått interreligiösa utbildningen som själva kommer starta *TFS i Uppsala*.

I Göteborg beskriver man det så här; "De unga fungerar som ett bollplank för ungdomskoordination som inte tar några viktiga beslut framåt, utan att stämma av med de unga som ingår i denna grupp. Känslan av delaktighet är av största vikt för att fånga upp engagerade unga människor och på så vis kunna bygga en stabil verksamhet som månas om oavsett om vi får pengar till verksamheten eller inte. Vid varje kursstart får de nya kursdeltagarna erbjudande om att finnas med i denna inofficiella styrgrupp för TFS Göteborg."

I allt löpande arbetet i TFS är vi noga med utvärderingar och försöker ta vara på/korrigera upplägg efter ungas önskemål inför kommande termin. Våra utbildningsträffar har också varit mycket baserade på samtal och dialog mellan ungdomarna och har utvecklats därefter.

I storytellingprogrammen när vi är ute i skolor, på fritidsgårdar och samfund och möter unga - är det alltid de unga som möter andra unga tillsammans med en ungdomskoordinator som stöttar och finns med.

4.5 Beskriv målgruppens upplevelser av insatserna.

Vi bifogar en sammanställning av enkätsvar från unga i skolorna/organisationerna som mött oss/ tagit del av berättarworkshops. Men här kommer några citat från de som gått våra utbildningar eller som är aktiva i projektet;

-Även om man har olika trosuppfattningar, så bara genom att man faktiskt har en tro, så förenar det oss och skapar gemenskap"

-Det var superbra att vi tog upp dilemmat där mänskliga rättigheter skär sig med religionsfrihet"

-Islam inte är så ensidigt som man kan tro"

- Här kan jag vara mig själv.

-Jag har fått lära känna så många olika och underbara människor!

-Lärt mig en massa nya saker om olika livsåskådningar, från andra perspektiv.

-Jag har aldrig vetat att det fanns olika religiösa 'hus' i Göteborg. Det var väldigt intressant att allolika platser och hur det fungerar i de olika husen.

-Jag har till och med berättat allt till min familj (om utbildningen) Men inte de bra detaljerna så att de själva går på utbildningen.

-Kul och man längtade till nästa utbildningstillfälle.

5. Ekonomi

Version: 2014-01-13

Ekonomisk redovisning			
Kostnadslag	1. Beviljat belopp från Arvsfonden	2. Faktiska kostnader och intäkter	4. Utfall för prognosperioden föregående projektår
Lönekostnader för fast/tillfälligt anställd personal inom projektet	1231000	1235527	243544
Externa tjänster	58000	58399	31573
Lokalhyra	160000	166336	58778
Informationsspridning och marknadsföring	60000	65725	38133
Resor	100000	70775	7503
Utrustning	81000	101415	29013
Andra verksamhetskostnader	252000	278791	93881
Revision	10000	10000	11063
Intäkter – avgår	-110000	-129322	
Summa	1842000	1857646	513487
3. Ej förbrukade pengar → Återbetalning (Beviljat belopp minus faktiska kostnader och intäkter)			
Ideellt arbete (timmar), utfall			
Egen/annan finansiering, utfall			

Del 2

6. Bakgrund, Sammanfatta varför ni startade projektet och vad ni ville åstadkomma.

Vi ville starta ett projekt som tar vara på religion som en positiv resurs som kan öka samförstånd och överbrygga sociala klyftor mellan unga från olika traditioner och bakgrunder i samhället. Med våra mänskliga rättigheter i centrum ville vi hjälpa unga att bearbeta sin religiösa identitet och genom ökad kunskap och möten över religionsgränser minska främlingsfientlighet och rasism.

Vi ville;

- starta ett metodutvecklingsarbete tillsammans med unga med olika religiös bakgrund och genom detta ta fram utbildningar och skriva material.
- att unga som genomgår utbildningar skall vara rustade att själva leda aktiviteter och workshops för unga i skolor, samfund, organisationer
- skapa en interreligiös hemsida som drivs av unga och som kan hjälpa dem att kommunicera med andra som vill veta mer eller engagera sig.
- ge unga möjlighet att skapa ett varaktigt interreligiöst nätverk både i Sverige men också med samarbetsorganisationer i Europa och med unga från länder som deltagit i "den arabiska våren".
- genom utbyten och konferenser låta ungdomar från olika länderna få en ökad insikt i hur Mänskliga Rättigheter och religion tolkas i olika kontexter.
- att utbildningar och samtalsgrupper sprids och genomförs genom Fryshusets verksamheter i Göteborg och Malmö men också att andra organisationer i Sverige och utomlands tar del av projektets kurser och utbildningar.

Kvalitativa mål;

- avlägsna missuppfattningar och fördomar mellan människor av olika religiös identitet och om det svenska sekulära samhället.
- förebygga konfrontationer vid mötet mellan olika religioner och grupper i samhället
- motverka främlingsfientlighet och rasism.
- identifiera och ta avstånd från antidemokratiska och religiösa extremistgrupperingar.

5. Genomförande

5.1 Har projektets syfte och mål uppnåtts? På vilket sätt?

Under projekttiden har olika mål och delmål uppnåtts. Vi kom igång med ett intensivt metodutvecklingsarbete tillsammans med 20-25 unga. Med hjälp och bidrag från olika håll har vi i uppbyggnadsfasen också kunnat samarbeta med 3FF i London, CIEUX i Frankrike och Faith house Manhattan i NY. Under år två hade vi mer kunskap och kunde starta olika verksamhet/utbildningar i Malmö, Sthlm och Gbg. Unga startade ungdomsråd, podradio, olika delprojekt -och vi fick mycket respons i skolorna vilket ledde till att vi började ta fram olika utbildningspaket. Genom storytelling utbildningar har unga fått en möjlighet att själva bearbeta sin religiösa identitet tillsammans med andra som också är nyfikna/tycker att religion är viktigt, i detta ligger också träning i att ifrågasätta och nyansera både sin egen och andras erfarenheter/bild av religion. Genom en berättarbuss har vi kunnat åka ut med unga i hela landet med berättarworkshops 2-3 gånger i veckan men också med

Version: 2014-01-13

religionsmottagningen där vi mött unga i olika slags sammanhang alltifrån festivaler, event till fritidsgårdar och nattvandringar när det varit oroligt bland unga.

Vi har samlat våra metoder och erfarenheter i boken *Tro – hopp och fördom – religion som resurs i mötet med den andra* och som spridits i 1200 exemplar. Den bildar basen för våra utbildningar och det gemensamma konceptet möjliggör att vi nu kan starta Tillsammans för Finland, Tillsammans för Uppsala och kan hålla kvalitetssäkra utbildningar i Västerås, Linköping och Norrköping.

Trots att både Malmö och Göteborg i princip endast haft en halvtids ungdomskoordinator på plats har vi dessutom lyckats etablera samarbeten i alla tre städer som är viktiga och nödvändiga för projektets överlevnad.

5.2 Vilka framkomliga vägar har haft störst betydelse för projektet? Vilka hinder har haft störst betydelse för projektet?

Genom hela projektet har frågan om vem som skall representera vem, varit en svår fråga. Många både unga och vuxna vill ha ”enkla svar” och att det alltid skall finnas en präst, en imam, en rabbin eller ledare som kan representera/tala för en hel religion. Vi har i Stockholm anställt olika imamer och muslimska ledare men trycket har ofta varit stort på dem som största minoritetsreligion både från samhället och inifrån den egna religionen och de har ofta känt att de inte räckt till, vågat ta ställning.

Efterhand har det därför blivit ännu viktigare för oss att bygga på de unga. De har inte samma förväntningar och krav på att de skall representera ”ett folk”, ”en religion”, ”en politisk hållning” –det blir genom de unga tydligare att det finns olika inriktningar, olika sätt att vara muslim, kristen, jude, hindu osv –och att det därför inte går att generalisera eller skapa stereotypa bilder av ”den andra”. Det är genom möten i klassrum, på läger, i utbildningar som det skapas relationer som kan överbrygga fördomar. Vi kan nu se att de unga som håller i berättarworkshops är vårt mest framgångsrika och efterfrågade koncept.

När vi startade projektet väckte det en stor debatt både i samhället och inom religiösa sammanhang. Fortfarande efter tre år väcker projektet olika reaktioner. Sverigedemokrater använder projektet som ett varnande exempel, feminister tycker att vi borde vara tydligare i kvinnofrågan, Hbtq rörelsen att vi ska ta ställning i fler frågor, vissa tycker att vi är islamofoba andra antisemitiska –och många kallar oss ”naiva”. Alla som ifrågasätter oss har också hjälpt oss att bli tydliga med vad vi vill och vi ska jobba. Vi har insett att interreligiöst arbete är en svår balansgång men kämpar dagligen både i arbetslag och tillsammans med unga att gå till botten med våra fördomar och rädslor för att bygga tillitsfulla relationer. Ofta får vi ta ett steg tillbaka och reflektera över alla olika känslor och erfarenheter vi bär med oss beroende på vilket sammanhang vi kommer ifrån.

Förutsättningarna har också sett olika ut i de olika städerna. I Stockholm har verksamheten exploderat från dag ett och det har varit många unga som velat engagera sig. Nya delprojekt har kunnat starta genom många olika bidragsgivare.

Men det har inte enkelt gått att överföra alla koncept till Malmö och Göteborg. Där har man behövt hitta sina egna vägar. Göteborgs ungdomskoordinator skriver; ”Störst framgång för projektet har varit att vi vågat lita på processerna, att vi inte var rädda för att ’det tog för lång tid’ innan verksamheten satte sig här i Göteborg. Att vi hela tiden har litat på att ’det kommer när det ska’. Vi var tvungna att

Version: 2014-01-13

göra det här på ett sätt som funkade i Göteborg eftersom förutsättningarna inte är sådana att vi kunde 'klippa och klistra' in Stockholms sätt att jobba på här. Frustrationen har varit stor över att vi bara haft en 50% tjänst och inte har kunnat jobba på heltid.

En stor utmaning har varit att skapa en utbildning/verksamhet där vi får ihop unga som har en gedigen skolbakgrund och organisationsvana med unga som har bristfällig skolgång och liten vana i att organisera sig. Vi kan i efterhand konstatera att det var viktigt att vi gjorde ett grundläggande metodutvecklingsarbete tillsammans med de unga under det första året. Det la grunden för våra metoder och hjälpte oss att kunna pröva oss fram till en balans mellan praktiska delmoment/övningar och teori/fakta.

Både i Gbg och Sthlm skriver projektledarna att det har varit stimulerande men också extremt jobbigt. Tuffast har varit att sökningen av finansiering helt har lagts på tjänsten samtidigt som allt ansvar för att etablera verksamheten vad gäller marknadsföring, samarbeten, arbetsledning, utbildning, rekrytering, föreläsningar/workshops ska flyta. Man konstaterar att det är många som uppskattar arbetet, unga tar stort ansvar och många organisationer, samfund och myndigheter lyfter fram projektet som ett gott exempel –MEN fortfarande är religion ett kontroversiellt ämne och det är i slutänden inte enkelt att hitta sponsorer eller bidragsgivare som vill gå in och satsa. Myndigheter ser inte alltid fördelen med att jobba förebyggande utan vill gärna att vi ska tala om "problemen" med religion. Det är inte svårt att hitta exempel på när religion går över styr –men vi väljer att försöka ta vara på det positiva hos unga och i religionerna –för att inte stigmatisera eller bidra till religionsfobi – och det verkar ALLTID vara lite kontroversiellt. Tyvärr!

5.3 Vilka samarbeten med föreningar, organisationer och/eller myndigheter har haft störst betydelse för projektet? Hur har ni samarbetat och hur ser samarbetet ut idag?

Det är många som talar uppskattande om projektet och som vill samarbeta. Våra största uppdragsgivare är skolorna och församlingar i Svenska kyrkan som vill att vi skall hålla workshops/utbildningar. Genom partnerskap med 3FF i London har vi fått konkret handledning och hjälp i metodutveckling. Vi har fått stöd och kontakter genom Anna Lindh stiftelsen, SST, Malmö stad –och i Göteborg har det Interreligiösa Centret haft stor betydelse. Samarbeten och kontakter ser olika ut i de tre städerna- Läs mer ovan under punkt 3.1.

6. Projektets fortlevnad, erfarenheter, spridning

6.1 Beskriv hur projektet lever vidare

Se ovan under punkt 1:3. Erfarenheter och kunskap lever vidare dels genom alla de unga vi mött och utbildat, samt metodböcker, film och annat som används i olika fortbildningssammanhang. I Sthlm fortsätter ungdomsarbetet i TFS genom en ungdomskoordinator och några deltidstjänster och timanställda unga och nya medel söks för att satsa på pedagogisk utveckling genom ett resurscenter. Malmö har finansiering det kommande året för två halvtidstjänster och satsar på utbyggd finansiering genom uppdrag/samarbeten kring handledning. Göteborg kan fortsätt med verksamheten på 30%. Fokus kommer där att ligga på att söka finansiering och att utbilda fler unga människor i interreligiös dialog.

Version: 2014-01-13

6.2 På vilket sätt finansieras verksamheten efter projektiden?

I Stockholm genom några olika bidragsgivare och uppdrag i hela landet samt genom att Svenska kyrkan garanterar en prästtjänst i ytterligare 1,5 år för det interreligiösa arbetet på Fryshuset. TFS i Malmö kommer att ha fortsatt finansiering från olika delar av Svenska Kyrkan, Studieförbundet Ibn Rushd och Malmö Stad. Göteborg har fått finansiering av en anonym sponsor men man kommer även söka medel för samverkan med Kullavikskyrkan.

6.3 Hur har erfarenheterna från projektet tagits tillvara inom föreningen och samarbetsorganisationerna?

Fryshuset är en stor organisation och TFS har samarbetat med olika projekt inom Fryshuset; Elektra, Exit, Barn till Ensamkommande, United Sisters med fler. Vi har också haft utbildningar internt för projektledare och andra anställda. Vi får som projekt ofta representera Fryshuset vid externa möten med ledare, ministrar i Sverige och utomlands och vid konferenser exempelvis Eldsjälmässan

Vad gäller samarbetspartners har vårt arbete lyfts fram av dem i olika sammanhang, de har hjälpt oss att sprida boken och en del har fått inspiration att starta liknande arbete i kommuner, skola, organisationer och församlingar.

6.4 Beskriv hur ni har spridit eller ska sprida projektets resultat och erfarenheter.

Genom all verksamhet vi fortsätter att bedriva, där vi är ute i skolor, organisationer och samfund. Genom hemsida, ungas uppstart av egna delprojekt, föredrag, deltagande i debattforum, artiklar och genom att vi säljer våra böcker.

7. Målgrupp

7.1 Beskriv projektets huvudsakliga målgrupp. Unga 16-30 å. Främst gymnasieungdomar med olika bakgrund och kön. Se svar ovan under punkt 2.2.

7.2 Hur och i vilken omfattning har projektet nått målgruppen?

Genom utbildningar, skolverksamhet, religionsmottagning, event, ungdomskonferenser. I Stockholm har det till skillnad från många andra organisationer/projekt varit enkelt att rekrytera unga eller få dem engagerade eftersom vi haft vår mobila religionsmottagning, varit ute på många föredrag och alla medarbetare har stora kontaktnät inom respektive samfund.. I Gbg och Malmö har arbetet att nå målgruppen tagit lite längre tid men lossnat mot slutet.

7.3 På vilka sätt har målgruppen varit delaktig i projektets genomförande?

Fryshusets vision är att ”Unga gör -och Vuxna möjliggör” –det genomsyrar alla våra beslut och all vår verksamhet. Om inte unga vill, tycker något är viktigt och intressant och själva är drivande, lägger vi ner verksamheterna och prövar andra idéer/tankar som de kommer upp med. Det är en del av framgången med projektet. Se även vad vi skrivit ovan under punkten 2:4.

Version: 2014-01-13

7.4 Beskriv målgruppens upplevelser av projektets insatser.

Vi har ovan under punkten 2:5 med citat från unga som är aktiva i projektet. Vi har även gjort videoinspelningar/trailers där unga berättar om varför de är med i TFS som man kan ta del av här:

<https://www.youtube.com/watch?v=EAZcSd6IZKM>

Och lite djupare intervjuer med sex unga;

<https://www.youtube.com/watch?v=qYtDivmcoqs>

<https://www.youtube.com/watch?v=IQh4VnICNGg>,

<https://www.youtube.com/watch?v=GbZ93oz5xdY>

<https://www.youtube.com/watch?v=8vdcBIOXY4I>

<https://www.youtube.com/watch?v=KRLq-7yGCM>

<https://www.youtube.com/watch?v=jUAzVvqn2Ok>

7.5 Redogör för hur många som totalt omfattats av projektet (inklusive eventuell distribution av film, bok eller liknande).

Det är svårt att redovisa hur många som omfattas eftersom vi under åren varit inbjudna till många konferenser/event där vi inte vet exakt deltagande –men detta är ett försök till sammanställning som vi tror är i underkant räknat;

År 1: 4300 men också stort genomslag i media där det skrevs/debatterades om projekt.

År 2: 6760 men också i media och ett antal artiklar, youtube filmer och 112 följare på facebook.

År 3: över 12000 genom att vi varit ute mycket i skolor och på stora event. Dessutom har vi utkommit med en **bok som sålts i 1200 exemplar**, flera radioinslag och artiklar, vi har tagit fram filmer om unga som spridits och finns på youtube. Vi har 1670 följare på facebook.

Sammanlagt 23 060 -men vi har även sålt 1200 böcker, uppmärksammats i en mängd artiklar, spridit filmer på youtube, hemsida och genom åren haft många följare på twitter, instagram och twitter.

8. Övriga kommentarer

8.1 Under den här punkten kan ni skriva om reflektioner, lärdomar, erfarenheter, synergieffekter eller något annat av vikt som inte besvarats av frågorna i slutrapporten.

När vi startade projektet trodde vi att det fanns ett behov för unga att bearbeta sin religiösa identitet tillsammans med andra av olika bakgrunder. Vi tyckte att religion var en bortglömd faktor som inte alltid lyftes fram i integrationsarbeten. Kanske var vi före vår tid. Projektet väckte stor debatt och fick kritik. Men efterhand har det visat sig att religion verkligen är något vi behöver tala om, inte endast med unga utan också med vuxna. Vi tror att vägen framåt är att unga ges möjlighet att utbilda vuxna i högre grad. I förordet till vår bok Tro, hopp och fördom-skriver Helena Benaouda, ordf. i Sveriges muslimska råd

Version: 2014-01-13

”Där vi den äldre generationens ledare fortfarande trevar i osäkerhet och okunskap om varandra, har den yngre generationen börjat en metodisk och praktisk dialog. TFS har identifierat den interreligiösa dialogens svaga punkter och med ungdomlig fart klivit förbi många av de utmaningar som vi äldre ännu kämpar med”

Ungdomskoordinatorn i Göteborg skriver; *”I början kändes det svårt att hitta sätten att marknadsföra och prata om projektet som något så öppet som det faktiskt är – ibland har jag fått känslan om att det finns någon baktanke med projektet. De första månaderna, då vi inte hade särskilt många samarbetspartners, var det svårt att rekrytera deltagare till våra träffar som hade olika bakgrund. Ju längre tiden gick, ju mer vi fick anledning att visa att vi är ett seriöst projekt som har expertisen och erfarenheten att skapa viktiga möten mellan unga, desto lättare blev det. Så fort vi fick kontakten med ungdomar och de själva fick uttrycka sin längtan efter de sammanhang som vi kunde skapa – rullade det på i en rasande fart.”*

Ungdomskoordinatorn i Malmö skriver; *”Detta är en av de största och viktigaste lärdomarna jag som ungdomskoordinator i Malmö dragit – att dessa mötesplatser verkligen behövs! Det har också varit spännande att se hur de olika städerna har utvecklats olika – vilka önskemål som kommer från de unga i de olika sammanhangen och hur olika vi förvaltat det. För mig, som inte har någon religiös bakgrund eller erfarenhet sedan tidigare, har det varit – och är fortfarande - otroligt lärorikt att vara en del av detta projekt!*

”En annan viktig lärdom jag bär med mig är att vårt arbete måste ske med mycket tolerans, tålamod och tid. Om vi går för snabbt fram tappar vi legitimitet, därför är det bra, så här i efterhand, att vi hade en lite långsammare uppstart med mycket kontaktskapande och få aktiviteter. Nu är vi del i ett viktigt nätverk och har skapat en bra grund att stå på där vi både har kunskap, erfarenhet och trovärdighet!”

Version: 2014-01-13

9. Ekonomi

9. 1 I tabellerna nedan ska ni fylla i beviljat belopp per år från Arvsfonden samt intygat belopp av godkänd eller auktoriserad revisor.

Beviljat belopp från Arvsfonden	
Period	Belopp
År 1	1100000
År 2	1918700
År 3	1842000
Totalt	4860700

Kostnader intygade av revisor	
Period	Belopp
År 1	1103407
År 2	1923543
År 3	1857646
Totalt	4884596

